

DATUM	14-10-2022
AAN	Presidium
VAN	Griffie
DOORKIESNUMMER	06 25 77 89 77
ONDERWERP	Stand van zaken Strategische Termijn Agenda

Inleiding

Begin 2021 heeft het Presidium de Strategische Termijn Agenda (STA) vastgesteld. Op deze agenda staan onderwerpen van de Lange Termijn Planning, waarvan het Presidium het noodzakelijk acht dat extra aandacht wordt besteed aan de voorwaarden voor kwalitatief hoogwaardige kaderstelling en controle. In dit Memo treft u de actuele stand van zaken aan van de verschillende onderwerpen.

Behandeling in het Presidium

Voorgesteld wordt:

- om kort de verschillende dossiers te bespreken;
- om de dossiers 'Actualisatie Nota Verbonden Partijen' en 'Sturing op grote projecten' als afgedaan te beschouwen en van de Strategische Termijn Agenda af te halen;
- te bespreken of er nog nieuwe dossiers aan deze Agenda dienen te worden toegevoegd.

Stand van zaken – per dossier

Regionale Energie Strategieën

Onlangs is de Tussenbalans RESsen door PS vastgesteld. Hieruit blijkt dat het realiseren van windlocaties achterblijft. Gemeenten krijgen tot 1 december 2022 de tijd om aanvullende locaties te ontwikkelen. Begin 2023 volgt een voortgangsrapportage. Als blijkt dat de voortgang onvoldoende is, dan zal de provincie starten met ruimtelijke procedures (inpassingsplannen of projectbesluiten). Mocht de Omgevingswet tegen die tijd zijn ingevoerd, dan wordt gewerkt met projectbesluiten. Dit is een bevoegdheid van GS, maar PS zullen hierbij betrokken worden. In alle gevallen zal dit na de Statenverkiezingen van maart 2023 zijn. Medio 2023 worden dan de RESsen 2.0 vastgesteld.

Actualisatie Nota Verbonden Partijen

Op 11 mei 2022 is het Statenvoorstel Nota Samenwerkende Partijen als hamerstuk vastgesteld. Samen met GS en de ambtelijke organisatie en onder leiding van Twijnstra Gudde heeft de nieuwe nota gestalte gekregen. Statenleden zijn er actief bij betrokken geweest, bv in de vorm van lidmaatschap van de klankbordgroep, maar ook door input te geven in verschillende werksessies.

Tijdens de bespreking in de commissie was veel waardering voor de Nota. Ook waren er ook enkele kritische geluiden: Is dit geen oude wijn in nieuwe zakken? Gedeputeerde Strijk gaf aan dat deze nota meer handelingsperspectief biedt dan de oude nota Verbonden Partijen; er staan concrete formats/vragenlijsten in om te kunnen bepalen of een samenwerkingsverband wenselijk is. Elk samenwerkingsverband wordt eens per vier jaar geëvalueerd.

Het debat in de commissie ging over hoe alle (bestaande) samenwerkingen in beeld kunnen worden gebracht. Gedeputeerde Strijk deed de toezegging om per jaar met een duidelijk onderbouwd overzicht te komen welke samenwerkingsverbanden er geëvalueerd gaan worden waarbij het logisch is dat de samenwerkingsverbanden

met een hoger risico eerder geëvalueerd zullen worden. Ook ging het debat over de rol van de Staten en het delegeren van zienswijzen aan GS. De nota is op dit punt een continuering van het oude beleid. De inbreng van zienswijzen op verbonden partijen is gedelegeerd aan GS, tenzij de door PS gestelde kaders in het geding zijn. Met de inwerkingtreding nieuwe Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) wordt gekeken of dit nog aanleiding geeft tot aanpassingen. Afsproken is dat hier met de Staten en de griffie een gesprek over wordt georganiseerd.

Nu de Nota Samenwerkende Partijen is vastgesteld kan dit onderwerp van de Strategische Termijnagenda af. De gemaakte afspraken zijn genoteerd bij de toezeggingen en zullen worden opgepakt.

Digitalisering & Informatieveiligheid

In het najaar van 2021 heeft er een overleg plaatsgevonden tussen de commissievoorzitter van BEM en de gedeputeerde Strijk, waarin de noodzaak van een kaderstellende nota m.b.t. digitalisering onder de aandacht is gebracht. Ook de voorzitter van de werkgroep 'Data en ethiek', mw. Nelleke Groen, heeft dit signaal bij gedeputeerde afgegeven. Dit resulteerde in een opdracht van de gedeputeerde aan de organisatie om, samen met de auteur van het boek 'De moderne digitale provincie' Jaring Hiemstra, en samen met de Staten te onderzoeken welke positie provincie Utrecht de komende jaren wil innemen als middenbestuur in een landschap waarbij onze maatschappelijke opgaven voor een groot deel worden ondersteund en uitgevoerd met behulp van data modellen en technologie.

Inmiddels zijn er een informatiesessie en twee werksessies met de Staten geweest over de rol van de provincie in het digitale landschap. Tijdens de laatste sessie hebben de Statenleden gesproken over diverse ontwikkelrichtingen en de consequenties daarvan. Op dit moment wordt er door de organisatie gewerkt aan het Statenvoorstel. Vanwege alle inzet, de opgebouwde kennis en betrokkenheid is het van belang dat de huidige Staten dit Statenvoorstel vaststellen.

Voortgang KRW (Kaderrichtlijn Water) was Bodem- en Waterprogramma

Na een uitgebreide beeldvormende fase en besprekingen in de commissie RGW is het Statenvoorstel Bodem-Waterprogramma op 9 februari van dit jaar met ruime meerderheid aanvaard. Op de termijnagenda van RGW voor januari staat het Monitoringsplan voor het programma gepland.

Het advies is om dit onderwerp bij te stellen tot een aanpalend, actueler onderwerp: de voortgang van de Kaderrichtlijn Water. In 2027 moeten alle EU-lidstaten voldoen aan de doelen die de KRW stelt. Hoe staat het met de voortgang in Nederland en wat betekent het voor de provincie Utrecht als de doelen niet worden gehaald? Af en toe wordt van een tweede stikstofdossier gesproken.

Verschillende fracties hebben de afgelopen jaren aandacht gevraagd voor die voortgang en daarover zorgen geuit. Ook zijn ze benieuwd hoe ver de vier waterschappen in onze provincie zijn met het halen van hun inzet op die KRW-doelen. Een motie waarin gevraagd wordt om intensivering van de inzet voor de KRW-doelen voor de PS-vergadering van 21 september jl. werd ingetrokken na de toezegging van de gedeputeerde nog dit jaar op dit onderwerp in de commissie RGW terug te komen.

Sturing op grote projecten

In de FAC was besloten om dit onderwerp te koppelen aan de actualisatie van de Nota Investeren, Waarderen en Exploiteren. Er heeft in het voorjaar een uitgebreide beeldvormende fase plaats gevonden. Er zijn twee werksessies georganiseerd, waarin verschillende aspecten van dit onderwerp besproken zijn. Statenleden hebben input gegeven. Het College heeft nadien een concept-Nota aan de FAC voorgelegd, om te toetsen of de input op de juiste wijze was verwerkt. De FAC daarna lag de Nota er als Statenvoorstel. Commissieleden complimenteerden het College met het proces. Het voorstel is uiteindelijk als 'Hamerstuk' door PS vastgesteld. Daarmee kan dit onderwerp van de Strategische Termijn Agenda.

Regionaal programmeren wonen en werken

De Staten geven met het Kader voor regionale programmering Wonen en Werken richting aan het belangrijke proces en inhoud van de regionale programma's voor wonen en werken. Provinciale ambities en bovenregionale en bovenlokale aspecten worden daarin meegenomen.

Eind 2021 is de eerste volledige cyclus van het programmeren afgerond. Die werd in het algemeen goed ontvangen door de fracties. Voor de 2de cyclus is in de commissie RGW van 31 augustus van dit jaar het Statenvoorstel Actualisatie Kader Regionaal Programmeren Wonen en Werken besproken. Op 21 september jl. hebben de Staten ingestemd met dat voorstel. Daarbij werden moties aangenomen om sociale huur echt sociaal

te houden en condities voor middenhuur mee te nemen en zo mogelijk op te nemen in het kader. Ook werden moties aangenomen om bij de mobiliteitstoets alle nieuwe ontwikkelingen mee te nemen en gebruik te maken van de afwegingsruimte en om heldere voorwaarden te stellen aan de vervangingsvraag bij bedrijventerreinen. Bij een deel van de fracties leeft het gevoel dat de 1ste cyclus vrij soepel verliep omdat gemeenten nog veel kant-en-klare plannen op de plank hadden liggen, maar dat de nu ingezette 2de cyclus moeilijker en complexer wordt omdat nu nieuwe plannen ter tafel moeten komen. Wonen wordt overigens een apart onderdeel in het inwerkprogramma van de nieuwe Staten.

'De samenhang der dingen'

Dit onderwerp is van een andere categorie dan bijvoorbeeld de actualisatie van een nota of een programma. Er is ook niet één portefeuillehouder verantwoordelijk voor.

- er zijn in 2022 **twee werkbezoeken** voor PS, GS en CMT gepland in het kader van '**Omgevingsgericht werken**'. Inmiddels heeft ook hier ook een evaluatie plaatsgevonden. Belangrijkste conclusie was dat de Staten meer tijd zouden moeten nemen voor reflectiegesprekken, zowel onderling als in dialoog met GS en het CMT. Vragen als 'Wat is de rol van PS in omgevingsgericht werken', 'Wat betekent dit voor de samenwerking met GS en CMT' en 'Welke gevolgen heeft dit voor de informatiepositie van de Staten' verdienen meer expliciete aandacht.
- Op initiatief van de Griffie is in het voorjaar ook een **lezing** georganiseerd door van mw. mr. Trees van der Schoot, auteur van het boek '**Werken in de geest van de Omgevingswet – Bedoeling en wettekst in een veranderende tijd**'. Helaas was de belangstelling gering; er waren 4 Statenleden aanwezig.
- Het document '**Groeisprong 2040**' is door GS vastgesteld en bij het schrijven van de Kadernota 2023 betrokken. Op initiatief van een aantal fracties is er in september ook separaat door de Staten over gedebatteerd. De Groeisprong 2040 wordt de komende jaren, indien daar aanleiding toe is, geactualiseerd.
- Het Presidium heeft het College gevraagd duidelijkheid te verschaffen over het proces m.b.t. / de samenhang tussen verschillende grote dossiers, waar voor besluitvorming door de Staten nodig is: aanpak stikstof / landelijk gebied, woningbouwopgave / Rol en de ruimte en de Regionale Energie Transitie. Er is een Statenbrief in de maak, maar tijdens het schrijven van dit Memo is dit nog niet gedeeld met de Staten. Dit wordt als separaat punt aan de agenda toegevoegd.

Nieuw onderwerp: Integrale aanpak Landelijk Gebied (voorheen stikstofaanpak)

Het stikstof dossier is nog altijd volop in beweging, getuige het recente rapport van Johan Remkes, de nieuwe uitspraak van de Raad van State over beweiden en bemesten en nog te de verwachte Kamerbrief van de nieuwe minister van LNV over perspectief voor de agrarische sector.

De Staten hebben eerder dit jaar kaders voor de gebiedsgerichte aanpak stikstof meegegeven door op 23 maart jl. met het Statenvoorstel Leidraad Gebiedsgerichte aanpak in te stemmen. Daarnaast hebben ze in de commissie RGW gesproken over de uitvoeringsstrategie Landelijk Gebied. Geregeld is de commissie via infossies bijgepraat over de ontwikkelingen en heeft zij daarover ook het politieke gesprek gevoerd, de laatste keer op 7 september jl.

Intussen is de stikstofaanpak onderdeel geworden van het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) en is de provincie bezig met gebiedsprocessen. In beide gaat om een integrale aanpak van zes opgaven in het landelijk gebied: natuur, stikstof, water, (transitie in de) landbouw, bodem en klimaat.

In januari 2023 moet de provincie een eerste richting aangeven voor het gebiedsprogramma dat die integrale aanpak behelst. In april komen dan de zogeheten natuurdoelanalyses. En op 1 juli 2023 moet het definitieve provinciale gebiedsprogramma bij de minister liggen. Omdat dat betrekking heeft op zes opgaven en het gehele landelijk gebied is het advies om dit onderwerp aan strategische agenda toe te voegen. Het krijgt overigens ook apart aandacht in het inwerkprogramma voor de nieuwe Staten.